

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Miroslavem Makajevem ve věci

žalobce: V. C.,
bytem X,

zastoupen obecným zmocněncem Mgr. Bc. V. J.,
bytem X,
adresa pro doručování X

proti
žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje,**
se sídlem Zborovská 11, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2020, č. j. 073662/2020/KUSK-OLPPŘ/KLU,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2020, č. j. 073662/2020/KUSK-OLPPŘ/KLU, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 16. 8. 2021, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo k jeho odvolání změněno rozhodnutí Městského úřadu Příbram (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 20. 2. 2020, č. j. MeUPB 15965/2020/Špr (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Správní orgán I. stupně svým rozhodnutím ze dne 10. 12. 2020 uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků, a to podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách

některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, neboť porušil ustanovení § 10 odst. 3 téhož zákona. Za toto jednání uložil žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč. Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že změnil odkazy na ustanovení podzákonných právních předpisů.

2. Žalobce předně namítl, že správní orgány neprovedly dostatečné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jelikož nebyl vyzván k podání vysvětlení. Dále namítl, že část textu prvostupňového rozhodnutí je ve skutečnosti opsanou částí rigorózní práce z Masarykovy univerzity. Rovněž namítl, že nebyl seznámen s použitou judikaturou. Dále namítl, že nebyl vyzván k seznámení se s podklady rozhodnutí dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Konečně namítl, že řidič vozidla jednal v krajní nouzi, jelikož se vyhýbal vozidlu s právem přednosti v jízdě.
3. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žalobci byla zaslána výzva k uhrazení určené částky, jejíž součástí bylo poučení o možnosti sdělit totožnost řidiče. Dále uvedl, že žalobce měl možnost seznámit se se všemi podklady rozhodnutí při ústním jednání. K věci samé uvedl, že žalobce nepředložil žádný důkaz na podporu svého tvrzení o vyhýbání se vozidlu s právem přednostní jízdy. Navíc žalobce mohl a měl zpomalit, uhnout ke kraji vozovky, či jinak umožnit průjezd vozidla s právem přednostní jízdy.
4. V replice k vyjádření žalovaného žalobce polemizoval se závěry žalovaného ohledně možnosti umožnit průjezd vozidla s právem přednostní jízdy jiným způsobem než zvýšením rychlosti.

II. Obsah správního spisu

5. Z oznámení Městské policie Příbram o přestupku ze dne 23. 4. 2019 vyplývá, že dne 20. 4. 2019 byla vozidlu RZ: X, jehož provozovatelem byl žalobce, naměřena v Bohutíně na silnici I/18, směr Příbram, rychlost 60 km/h (po zohlednění odchylky 57 km/h), přičemž na daném úseku byla nejvyšší povolená rychlost 50 km/h.
6. Dne 6. 5. 2019 vyzval správní orgán I. stupně žalobce k uhrazení částky 700 Kč. Zároveň jej poučil, že neuhradí-li uloženou částku, může sdělit ve stejné lhůtě údaje o totožnosti řidiče vozidla, přičemž toto sdělení údajů se považuje za podání vysvětlení. Žalobce na tuto výzvu nereagoval.
7. Dne 13. 8. 2019 vydal správní orgán I. stupně příkaz, jímž shledal žalobce vinným z přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť s ohledem na skutečnosti uvedené v bodě 5 rozsudku porušil ustanovení § 10 odst. 3 téhož zákona. Za toto jednání uložil žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč. Dne 30. 8. 2019 podal žalobce proti tomuto příkazu odpor.
8. Dne 12. 2. 2020 proběhlo ve věci ústní jednání za účasti zmocněnce žalobce. Při tomto ústním jednání byl zmocněnec žalobce seznámen se spisovým materiálem. Zmocněnec žalobce následně podal obsáhle vyjádření, a to jednak k otázce zjištění totožnosti řidiče a jednak k průběhu přestupkového jednání samotného, přičemž argumentoval obdobně jako v podané žalobě – tedy že se řidič vozidla vyhýbal vozidlu s právem přednostní jízdy.
9. Dne 20. 2. 2020 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým shledal žalobce vinným z přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť s ohledem na skutečnosti uvedené v bodě 5 rozsudku porušil ustanovení § 10 odst. 3 téhož zákona. Za toto jednání uložil žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč.

10. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání. Dne 4. 12. 2020 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým částečně přeformuloval výrok prvoinstančního rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdil.

III. Posouzení věci krajským soudem

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), načež shledal, že žaloba je důvodná. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť shledal důvod k postupu dle § 76 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s. Jednání nebylo třeba nařizovat ani za účelem dokazování, neboť seznámení se s obsahem správního spisu nevyžaduje provádění dokazování (např. rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, publikovaný pod č. 2383/2011 Sb. NSS a dostupný stejně jako ostatní rozhodnutí správních soudů na www.nssoud.cz).
12. Žalobce předně namítl, že nebyl vyzván k podání vysvětlení. Tato námitka není důvodná. Soud konstatuje, že ve výzvě k uhrazení částky 700 Kč byl žalobce výslovně poučen o možnosti namísto zaplacení sdělit ve stejné lhůtě údaje o totožnosti řidiče vozidla, přičemž toto sdělení údajů se považuje za podání vysvětlení. Oproti žalobci soud na tomto postupu nic nezákonného nevidí. Zákon nevyžaduje, aby se výzva k úhradě a k podání vysvětlení vydávaly samostatně, naopak postup zvolený správním orgánem I. stupně (a jak je soudu známo z úřední činnosti používaný správními orgány standardně) odpovídá zásadě procesní ekonomie a přitom práva provozovatelů nijak nenarušuje. Takto formulovaná výzva dává provozovateli vozidla na výběr, zda 1) částku uhradí, 2) akceptuje správní řízení o odpovědnosti provozovatele, nebo 3) uvede potřebné údaje, aby mohl být stíhán řidič vozidla. Mají-li správní orgány povinnost činit dostatečné kroky ke zjištění pachatele přestupku (jehož odpovědnost má přednost před subsidiární odpovědností provozovatele), je třeba zároveň zdůraznit, že tuto povinnost aktivují teprve údaje poskytnuté provozovatelem – bez jeho součinnosti totiž správní orgány nemají totožnost řidiče reálně jak zjistit. V projednávané věci soud konstatuje, že žalobce měl možnost označit řidiče vozidla (a aktivovat tak povinnost správních orgánů činit kroky ke zjištění pachatele přestupku), což však neučinil a správní orgány tak postupovaly správně, pokud věc řidiče odložily a zahájily řízení se žalobcem coby provozovatelem vozidla.
13. Žalobce dále namítl, že část prvostupňového rozhodnutí je opsáním rigorózní práce z Masarykovy univerzity. Tato námitka není důvodná. Soud konstatuje, že pro účely posouzení zákonnosti rozhodnutí správních orgánů je zcela lhostejné, jsou-li argumentační pasáže výsledkem vlastní invence oprávněné úřední osoby, nebo jsou-li převzaté z jiného zdroje (jiného rozhodnutí správních orgánů, soudního rozsudku nebo např. akademického textu). Navíc tato skutečnost nemá žádný potenciál zkrátit žalobce na jeho právech.
14. Žalobce rovněž namítl, že nebyl seznámen s použitou judikaturou. Tato námitka není důvodná. Jakkoliv soud dodává, že přesvědčivosti rozhodnutí jistě prospěje, je-li odkazováno nikoli na „konstantní judikaturu“, ale na konkrétní rozsudky, nemá tato skutečnost žádný vliv na zákonnost rozhodnutí. Navíc je třeba zdůraznit, že právními předpisy a soudními rozhodnutími se nedokazuje a není tak povinnost s nimi účastníka řízení seznámit – zásada *iura novit curia* se analogicky uplatní i ve vztahu ke správním orgánům.

15. Žalobce dále namítl, že nebyl seznámen s podklady rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu. Tato námitka je důvodná.
16. Podle § 36 odst. 3 věty první správního řádu nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.
17. Účelem § 36 odst. 3 správního řádu je poskytnout účastníkům řízení skutková zjištění příslušného správního orgánu za tím účelem, aby případně mohli poukázat na jejich věcnou nesprávnost nebo aby mohli navrhnout jejich doplnění. Jinak řečeno, účelem citovaného ustanovení je dát účastníkům na vědomí, že se řízení chýlí ke konci a tito mohou uplatnit své celkové stanovisko k projednávané věci a k podkladům rozhodnutí, případně učinit závěrečná vyjádření. Přitom není vyloučeno, aby společně se svým vyjádřením navrhli opatření dalších podkladů pro rozhodnutí ve věci. V § 36 odst. 3 správního řádu je tímto promítnut čl. 38 odst. 2 Listiny, ve kterém je uvedeno, že každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Ústavní soud k tomu v nálezu sp. zn. III. ÚS 58/2000 uvádí, že „*Zásadám spravedlivého procesu, jak vyplývají z Listiny (...) je nutno rozumět tak, že ve spojení s obecným procesním předpisem v řízení před správním orgánem musí být dána jeho účastníkovi možnost vyjádřit se nejen k provedeným důkazům a k věci samé, ale také navrhnout důkazy, jejichž provedení pro prokázání svých tvrzení pokládá za potřebné; tomuto procesnímu právu účastníka odpovídá povinnost správního orgánu nejen o vznesených návrzích rozhodnout, ale také - pokud jim nevyhoví - ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů navržené důkazy neprovedl*“. Pokud příslušný správní orgán podle § 36 odst. 3 správního řádu nepostupuje, zatíží podle judikatury řízení nejen obtížně odstranitelnou vadou spočívající v porušení správního řádu, ale také vadou spočívající v porušení čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny, resp. v porušení zásad v nich zakotvených, což má takřka vždy za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci (III. ÚS 58/2000 a NSS 7 A 130/2002-28). K této skutečnosti musí přihlídnout jak příslušný odvolací správní orgán přezkoumávající rozhodnutí příslušného prvostupňového správního orgánu, tak správní soud přezkoumávající napadené pravomocné rozhodnutí příslušného odvolacího správního orgánu a toto rozhodnutí zrušit.
18. V projednávané věci soud konstatuje, že žalobci se v průběhu správního řízení poučení dle § 36 odst. 3 správního řádu nedostalo. Žalobce byl rozsáhle poučován v rámci předvolání k ústnímu jednání, poučení dle § 36 odst. 3 správního řádu však v předvolání obsaženo nebylo. Ze správního spisu pak ani nevyplývá, že by byl žalobce (resp. jeho zmocněnec) poučen v průběhu ústního jednání. Soud tak činí dílčí závěr, že správní orgán I. stupně pochybil, jelikož žalobce nepoučil dle § 36 odst. 3 správního řádu.
19. Soud se dále zabýval tím, zda v projednávané věci mohla tato vada mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Nelze totiž přehlédnout, že žalobce byl na ústním jednání seznámen se spisovým materiálem, přičemž spisový materiál již nebyl po skončení ústního jednání dále doplňován. Nicméně soud dospěl k závěru, že absence poučení dle § 36 odst. 3 správního řádu mohla i přesto mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Jedním z účelů výzvy dle § 36 odst. 3 správního řádu je totiž dát účastníkovi řízení vědět, že se řízení chýlí ke konci a dát mu tak prostor k závěrečné reakci na shromážděný spisový materiál. Žalobce však při ústním jednání uplatnil (prostřednictvím zmocněnce) poměrně rozsáhlou novou skutkovou argumentaci, a sice že překročení rychlosti bylo učiněno

v důsledku vyhýbání se vozidlu s právem přednostní jízdy. Za dané situace pak žalobce nemohl tušit, jak správní orgán I. stupně k této argumentaci přistoupí, zda nebude v tomto směru dále doplňovat podklady, či např. vyzývat žalobce k doložení předmětných tvrzení. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že žalobce v návaznosti na proběhlé ústní jednání nemohl vědět, že již správní spis doplňován nebude, že již nedostane další prostor k vyjádření a že bude přikročeno rovnou k vydání rozhodnutí. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak bylo pro žalobce překvapivým a vliv na zákonnost proto nelze vyloučit. Zároveň soud dodává, že žalobce porušením § 36 odst. 3 správního řádu argumentoval i v podaném odvolání, žalovaný se však danou otázkou vůbec nezabýval, čímž zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Pokud nyní ve vyjádření k žalobě odkazuje na str. 5-6 napadeného rozhodnutí, pak soud konstatuje, že v této části se žalobce obsáhle vyjadřuje k otázce zjišťování totožnosti řidiče, vyjádření k porušení § 36 odst. 3 však absentuje.

20. Žalobce konečně namítl, že se řidič vozidla vyhýbal vozidlu s právem přednosti v jízdě. Vzhledem k tomu, že v dalším řízení bude mít žalobce poté, co bude vyzván k seznámení se s podklady rozhodnutí, možnost tuto argumentaci dále rozvést a doložit, nemůže soud v této otázce činit definitivní závěry. Pouze stručně tak konstatuje, že žalobce své tvrzení (poprvé uplatněné při ústním jednání) ničím nepodložil. Jakkoli je sice obecně pravdou, že důkazní břemeno v přestupkovém řízení nesou správní orgány, pakliže žalobce něco tvrdí, je povinen své tvrzení dostatečně podložit – bez toho totiž nedává správním orgánům šanci se danou otázkou vůbec zabývat. Soud souhlasí s žalovaným, že ze spisového materiálu nijak nevyplývá, že by se žalobce skutečně vyhýbal vozidlu s právem předností jízdy, a správní orgány bez dalších informací poskytnutých žalobcem nemají toto tvrzení jak prověřit. Soud tak konstatuje, že za stávajícího stavu spisového materiálu a nedostatku důkazní aktivity žalobce lze se skutkovými závěry správních orgánů souhlasit. Nicméně, jak již bylo řečeno výše, žalobci v dalším řízení nic nebrání svá tvrzení dostatečně podložit (označit důkazy k jejich prokázání) tak, aby správní orgány měly možnost se danou otázkou reálně zabývat.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

21. S ohledem na výše uvedené zrušil soud napadené rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost a pro vadu řízení před správními orgány, jež mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, a věc mu vrátil v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. k dalšímu řízení, v němž bude vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
22. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Úspěšnému žalobci soud přiznal náhradu nákladů ve výši 3 000 Kč představující zaplacený soudního poplatku za podání žaloby. Náhradu nákladů řízení je žalovaný povinen uhradit ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. dubna 2022

Mgr. Miroslav Makajev, v. r.
samosoudce